

Το πιο γλυκό ψωμί

Λαϊκό είναι το παραμύθι που δημιουργείται από τον λαό, απευθύνεται στους απλούς ανθρώπους και έχει στόχο να τους ευχαριστεί, να τους συμβουλευεί και να τους ξεκουράζει. Στην Ελλάδα τα παραμύθια εμφανίστηκαν στην αρχαιότητα (ο Όμηρος και ο Ηρόδοτος διέσωσαν πολλά παραμύθια). Τα χρόνια της Τουρκοκρατίας μπήκαν ανατολίτικα θέματα στο παραμύθι, όπως το θεριό, ο αράπης και ο δράκος. Υπάρχουν διάφορες κατηγορίες παραμυθίων, όπως οι θρησκευτικές διηγήσεις, οι ιστορίες για ζώα, (μύθοι Αισώπου), τα μυθικά, τα μαγικά, τα εξωτικά παραμύθια...

Κύριο θέμα του παραμυθιού είναι η ανατροπή του ισχυρού, γι' αυτό και ο λαός το αγάπησε τόσο πολύ. Στα παραμύθια όλα είναι δυνατά, χάρη στους καλούς ήρωες που συνήθως βασανίζονται από τους κακούς, αλλά τελικά νικάνε.

ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΠΑΡΑΜΥΘΙΩΝ:

- α) Γλώσσα απλή, λιτή και κατανοητή. Προτάσεις απλές, κύριες και *μικρές περίοδοι*.
- β) Σύνδεση με τη ζωή και τις ασχολίες των ανθρώπων κάθε περιοχής.
- γ) Υπόθεση που περιέχει μαγικά, υπερφυσικά γεγονότα με ήρωες μάγους, γίγαντες, δράκους, βασιλιάδες και απλούς ανθρώπους του λαού.
- δ) Τα γεγονότα διαδραματίζονται σε αόριστο τόπο και χρόνο, πράγμα που δίνει διαχρονική αξία στα παραμύθια.
- ε) Χρησιμοποιείται ο διάλογος για ζωντάνια.
- στ) Στο τέλος υπάρχει ηθικό δίδαγμα (επιμύθιο).
- ζ) Συχνά έχουν μαγικούς αριθμούς (3,7,12,40).
- η) Κατά κανόνα έχουν καλό και ευτυχισμένο τέλος.

Σε αυτό το λαϊκό παραμύθι:

1. Αόριστος ο χρόνος και ο τόπος, ανώνυμα πρόσωπα
2. ο αφηγητής απευθύνεται στο ακροατήριο
3. Στόχος να διδάξει, να συγκινήσει
4. Προφορικότητα, αριθμός τρία
5. Αντίθεση δύο κόσμων
6. Αίσιο τέλος
7. Χρησιμοποιείται ο διάλογος για ζωντάνια

ΣΤΟΧΟΣ ΤΟΥ ΠΑΡΑΜΥΘΙΟΥ «Το πιο γλυκό ψωμί»

Στο παραμύθι μας σκοπός είναι να καταλάβουμε πόσο σημαντική είναι η εργασία για τον άνθρωπο. Το «πιο γλυκό ψωμί» ήταν αυτό που είχε φτιάξει ο βασιλιάς με τον κόπο του και όχι αυτό με τη ζάχαρη ή αυτό που του πρόσφεραν άλλοι. Ο βασιλιάς έμαθε την αξία της εργασίας και έτσι γιατρεύτηκε από την ανορεξία. Η ανορεξία του συμβολίζει τη δυστυχία που ένιωθε γιατί δεν είχε ανακαλύψει την αξία της εργασίας, της δημιουργικότητας.

Ο φτωχός γέροντας συμβολίζει την ελληνική λαϊκή σοφία. Στην αρχή ο γέροντας συμβούλεψε τον βασιλιά να φάει το πιο γλυκό ψωμί και η συμβουλή του δεν είχε αποτέλεσμα, γιατί ο βασιλιάς νόμιζε πως έπρεπε να φάει ψωμί με ζάχαρη! Ο γέροντας εννοούσε το ψωμί που βγαίνει με τον ιδρώτα μας, με την προσωπική εργασία.

ΜΟΤΙΒΑ

Ο μύθος του παραμυθιού δομείται στα μοτίβα: πρόβλημα- συμβουλή, δοκιμασία – ικανοποίηση.

1. Πρόβλημα: ανορεξία του βασιλιά-Συμβουλή: το γλυκό ψωμί (βασικό είδος διατροφής των απλών ανθρώπων) που κερδίζεται με κόπο.

2. Δοκιμασία: τρεις μέρες σκληρής δουλειάς-Ικανοποίηση

ΤΟ ΜΟΤΙΒΟ ΤΗΣ ΔΟΚΙΜΑΣΙΑΣ

Ο βασιλιάς πέρασε από μια δοκιμασία. Δοκιμασίες συναντάμε και στη μυθολογία μας όπως π.χ. οι άθλοι του Ηρακλή. Από τη δοκιμασία του βασιλιά, μαθαίνουμε και πώς έφτιαχναν το ψωμί στα παλιά χρόνια, από το χωράφι μέχρι το ψήσιμό του

Ενότητες:

«Κάποτε...περίμενε»: Το πρόβλημα του βασιλιά και η αδυναμία επίλυσής του»

«Άκουσε...έτσι»: η δοκιμασία του βασιλιά και η γιατρεία του

Πρόσωπα:

Οικείοι και καλόβολοι χαρακτήρες

α) βασιλιάς: (αρχικά) αδρανής, σκνηρός,, αδιάφορος, χωρίς στόχους, γκρινιάρης, παράξενος, αυστηρός, απειλητικός, (στη συνέχεια) : ήπιος, υπάκουος, εργατικός. Προξενεί συμπάθεια, οίκτο και τελικά θαυμασμό.

β) γέροντας: εργατικός, σοφός, μεθοδικός

Στόχος παραμυθιού: να διδάξει, τονίζοντας την αξία της εργασίας για την ψυχική υγεία και ισορροπία του ανθρώπου . Να συγκινήσει τον ακροατή, κινώντας τη συμπάθειά μας για το πρόσωπο του βασιλιά. Να ψυχαγωγήσει, παρουσιάζοντας το βασιλιά να ντύνεται φτωχικά και να κάνει χειρωνακτικές εργασίες.

Γλώσσα: λεξιλόγιο απλό, λαϊκές εκφράσεις, παρατακτική σύνταξη, μικροπερίοδος λόγος, κοφτός, λιτός, προφορικός λαϊκός λόγος. χρήση δραματικού ενεστώτα.

Αφηγητής: τριτοπρόσωπος, αμέτοχος=ετεροδιηγητικός. Σε μερικά σημεία απευθύνεται στο ακροατήριό του (παιδί μου)

Αφηγηματικοί τρόποι: Αφήγηση τριτοπρόσωπη, διάλογοι (ζωντάνια, παραστατικότητα), περιγραφή.